

ਪੜਨਾਵ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਪੜਨਾਵ ਛੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ -

1. ਪੁਰਖ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ — ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਾਂ ਪੁਰਖ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਖ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ - ਮੈਂ, ਤੂੰ, ਉਹ, ਅਸੀਂ, ਤੁਸੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਆਦਿ।

ਪੁਰਖ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

(ੳ) ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ (ਪਹਿਲਾ ਪੁਰਖ) — ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ : ਮੈਂ, ਅਸੀਂ, ਸਾਡਾ, ਸਾਥੋਂ ਆਦਿ।

(ਅ) ਮੱਧਮ-ਪੁਰਖ (ਦੂਜਾ ਪੁਰਖ) — ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਮੱਧਮ ਪੁਰਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ: ਤੂੰ, ਤੁਸੀਂ, ਤੁਹਾਡਾ ਆਦਿ।

(ੲ) ਅਨਯ ਪੁਰਖ (ਤੀਜਾ ਪੁਰਖ) — ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਯ ਪੁਰਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ : ਉਹ, ਉਸ ਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਆਦਿ।

2. ਨਿੱਜ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ — ਜਿਹੜਾ ਪੜਨਾਵ ਕਰਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ : ਮੈਂ ਆਖ, ਆਖਸ਼ ਆਦਿ।

3. ਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ — ਉਹ ਪੜਨਾਵ ਜੋ ਦੂਰ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਦੀ ਦਿਸਦੀ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ : ਉਹ, ਇਹ, ਅਹੁ ਆਦਿ।

4. ਅਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ — ਜਿਸ ਪੜਨਾਵ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਲੱਗੇ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਘੱਕੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਪੜਨਾਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ : ਕੁੱਝ, ਸਾਰੇ, ਕੋਈ, ਕਈ ਆਦਿ।

5. ਸ਼ੰਬੀਤ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ — ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਪੜਨਾਂਵ ਵੀ ਹੋਣ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਉਹ ਸ਼ੰਬੀਤ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ :
ਜੋ, ਜਿਸਨੇ ਆਦਿ

6. ਖ਼ੁਸ਼ਨ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ — ਉਹ ਪੜਨਾਂਵ ਜੋ ਖ਼ੁਸ਼ਨ ਖੁੱਛਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ਨ-ਵਾਚਕ ਪੜਨਾਂਵ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ : ਕੌਣ, ਕਿਸ, ਕਿਹੜਾ ਆਦਿ।